

ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

2. Асаніна А. В. Фінансова стратегія як необхідний фактор успіху підприємства в умовах нестабільної економіки / А. В. Асаніна // Бізнес Інформ. – 2011. – № 7. – С. 11-18.
3. Васильчак С. В. Основні підходи до організації управління фінансовими ресурсами підприємства / С. В. Васильчак, О. Р. Жидяк // Економіка АПК. – 2011. – №10. – С. 78-80.
4. Бланк И. А. Основы финансового менеджмента: в 2 т. / И. А. Бланк. – К.: Ника-Центр, 1999. – 512 с.

УДК 338

**І. Є. КОВАЛЬЧУК,
Б. І. ФІЛЬКІНА**

Мукачівський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Розвиток сучасної економіки в різних країнах характеризується посиленням втручанням держави в економічні та соціальні процеси. Це зумовлено існуванням монополії, відсутністю вагомого впливу профспілок і як наслідок неможливості автоматичного саморегулювання ринку. У таких умовах обмеженості можливості застосування адміністративних методів основним суб'єктом фінансового регулювання виступає держава.

Поняття фінансове регулювання характеризує вплив фінансів на різні способи розвитку суспільства. Процес фінансового регулювання відбувається через стимулювання сегментів економіки шляхом збагачення їх фінансовими ресурсами.

Таким чином, фінансове регулювання – це форма регулювання або нагляду, яка підпорядковує фінансові установи певним вимогам, обмеженням та керівним принципам, спрямованим на збереження цілісності фінансової системи. Це може бути вирішено як урядовою, так і недержавною організацією. Фінансове регулювання також вплинуло на структуру банківських секторів шляхом збільшення різноманітності наявних фінансових продуктів [1].

Фінансове регулювання пов'язане з втручанням держави у процес відтворення. В умовах становлення ринкової економіки держава впливає на відтворювальний процес не прямими адміністративними методами, а за допомогою непрямих ринкових інструментів, або за допомогою комплексного застосування цих методів. До основних можна віднести наступні:

ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗРУШЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

1. Податкове регулювання. Даним методом держава може збільшити, чи знизити суму надходжень фінансів до бюджету за рахунок зміни величини ставки податку, ввести зміни до складу платників податків.

2. Державна підтримка організацій. Під цим розуміється надання субсидій підприємствам на ведення певних видів діяльності, державні кредити, надання державного майна в оренду на пільговій основі.

3. Пільгове кредитування. Такий метод є вигідним нижчими ставками відсотку за кредит, ніж у комерційних банків.

Таким чином держава регулює структуру суспільного виробництва, використовуючи свій бюджет і позабюджетні фонди, проводячи активну митну політику, безпосередньо впливаючи на ціни.

У країнах з розвинутою економікою більша частина фінансових відносин знаходиться поза управлінням державою, оскільки фінансові ресурси, в основному, формуються і використовуються їх власниками на власний розсуд.

До прикладу, в США управління фінансами здійснюється лише кількома державними органами. До них належать Міністерство фінансів та Адміністративно-бюджетним управлінням при Президентові. Міністерство фінансів США є представником уряду, розробляє податкову та фінансову політику, здійснює емісію грошей, займається питанням внутрішніх позик та управлінням державних боргів, контролює дотримання фінансового законодавства, контролю за грошовим обігом. Адміністративно-бюджетне управління при Президентові становить витратну частину федерального бюджету і є основним органом виконавчої влади.

У Франції управління фінансами здійснює Міністерство економіки, фінансів та бюджету, яке розробляє державний бюджет, контролює його виконання, здійснює касове обслуговування бюджету, фінансові операції, забезпечує зв'язок держави з підприємствами в якості акціонера або гаранта.

У Німеччині органами державного управління фінансами є Міністерство фінансів, яке визначає основи фінансової, податкової, валютної та кредитної політики, складає проект бюджету та середньострокового фінансового плану, здійснює касове обслуговування бюджету й розробляє основи розподілу фінансових ресурсів між ланками бюджетної системи. А також Федеральне відомство, яке здійснює податкову перевірку підприємств, займається оподаткуванням іноземного капіталу, проблемами усунення подвійного оподаткування. Федеральне управління забезпечує управління державним боргом, здійснюючи та контролюючи виплати за ним та видачі державних кредитів [2].

ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

В Україні функціонують наступні органи управління фінансами: Міністерство фінансів, Державна контрольно-ревізійна служба, казначейство, Державна податкова адміністрація, рахункова та аудиторська палата України, Національний банк, Державна комісія з цінних паперів, а також, пенсійний фонд та фонд соціального страхування та комітет з нагляду за страховою діяльністю. Центральне місце в управлінні фінансами в Україні, як і в будь-якій іншій державі, посідає Міністерство фінансів. Саме на нього покладені завдання загального керівництва всією фінансовою системою країни [3].

Для держави регулювання фінансових відносин є основним інструментом розв'язання економічних і соціальних завдань, забезпечення стабільності, запобігання кризових ситуацій, стимулювання економічного зростання, подальшого формування і розвитку ринкових відносин. Найбільша увага приділяється фінансовій підтримці соціальних заходів та програм, що мають вагоме значення для суспільства.

Слід зауважити, що все ж існують певні межі державного втручання у економічні процеси, це стосується суб'єктів ведення економічної діяльності на основі підприємницької ініціативи, які супроводжуються ризиком та індивідуальною відповідальністю.

Отже, фінансове регулювання економіки є важливим елементом діяльності будь-якої країни в умовах ринкової економіки. Та варто врахувати, що надмірна державна опіка діяльності окремих організацій не тільки порушить їх статус, але і може позбавити мотивації до самостійного розвитку.

Література:

1. <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
2. Бобров В. Я. Основи ринкової економіки і підприємництва. – Київ: Вища школа, 2003.– 719 с.
3. Дідківська Л. І., Головка Л. С. Державне регулювання економіки. – Київ: «Знання-Прес», 2000. – 209 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>